

SECTION 10. MANAGEMENT OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM IN THE CONDITIONS OF MODERNIZATION. EVALUATION SYSTEMS

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-623-2-24>

FINANCIAL SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF DIGITAL EDUCATION IN THE EU AS A GUIDELINE FOR UKRAINE

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ В ЄС ЯК ОРІЄНТИР ДЛЯ УКРАЇНИ

Ryzhuk Ya. O.

*third year postgraduate student
specialty: 011 Educational, pedagogical
sciences*

*Kyiv National Linguistic University
Kyiv, Ukraine*

Рижук Я. О.

*аспірант третього року навчання
спеціальність: 011 Освітні,
педагогічні науки*

*Київський національний лінгвістичний
університет
м. Київ, Україна*

Цифровізація навчання є пріоритетним вектором розвитку закладів вищої освіти (далі – ЗВО) [1, с. 27]. Європейські ЗВО здійснюють впровадження новітніх технологій у навчання з метою підвищення рівня якості освіти та доступності знань. Варто наголосити, що тема цифрової освіти давно піднімалась у європейських планах розвитку, однак дистанційне навчання часів COVID – 19 значно пришвидшило цей перехід [2]. Одним із ключових документів став План дій щодо цифрової освіти на 2021–2027 рр., прийнятий у 2020 р. Цей план окреслює спільне бачення якісної, інклюзивної й доступної цифрової освіти в Європі. Його прийняття було зумовлене низкою викликів часів пандемії. Положення плану мають на меті допомогти національним освітнім системам адаптуватися до цифрової епохи [3].

Тим не менш, не можна нехтувати тим фактом, що системне впровадження цифрових технологій може відбуватись лише за умов належного фінансування. Підтримка державою інноваційних освітніх рішень є ключовим чинником підвищення конкурентоспроможності національної освіти в умовах глобалізації. Основну частину витрат на освіту й її цифровізацію традиційно несуть бюджети самих держав-членів ЄС. Освіта залишається сферою відповідальності національних

урядів, а роль ЄС – доповнювати та підтримувати їхні дії [4]. У якості прикладу можна навести Німеччину, де у 2019 р. стартувала програма «Цифровий пакт для шкіл». В рамках цієї програми федеральний уряд до 2024 р. Інвестував 6,5 млрд євро у цифровізацію освіти. Ці кошти було спрямовано на закупівлю сучасного обладнання. Крім того, вони передбачали створення центрів компетенцій з онлайн-навчання і підготовку ІТ-адміністраторів для шкіл [5]. Також, станом на 2024 р. більшість німецьких ЗВО вже розробили стратегії розвитку цифрової освіти [10, с. 78]. Однак, у цьому контексті варто врахувати федеративний устрій Німеччини, який зумовлює певні відмінності між рівнем впровадження технологій в освіту. Тим не менш, деякі іноземні дослідники, серед яких Крігер Б. та Керрес М., відмічають зростання співпраці між ЗВО у розробці та впровадженні спільних цифрових рішень [8; 7, с. 3].

Доповнюють національні зусилля щодо впровадження цифровізації європейські фонди та програми. Для цього використовуються різні інструменти, зокрема: фонди згуртованості; цільові програми ЄС; надзвичайні фонди відновлення. Наймасштабнішим із них є Фонд відновлення та стійкості. Наразі, він є найбільшим джерелом фінансування цифровізації освіти [5]. Так, наприклад, Німеччина за рахунок цього фонду фінансує національну освітню онлайн-платформу [6].

Третім важливим джерелом ресурсів є приватний сектор. Він може інвестувати як напряму, так і у формі державно-приватного партнерства. Передусім, інвестує стрімко зростаючий ринок EdTech-рішень. Європейський ринок освітніх технологій оцінювався у приблизно 48 млрд дол. США у 2024 р. і, за прогнозами, до 2030-х рр. може значно зрости [9]. Також значну роль відіграють технологічні компанії, які беруть участь у освітніх проектах. Часто це відбувається через партнерства з урядами. Такі ініціативи стають доповнюючими елементами до державного фінансування та стимулюють швидше впровадження технологічних інновацій у ЗВО. Таким чином, вважаємо, що успішною є тристороння модель: домінуюча роль державних видатків, помножена на координуючу і фінансову підтримку ЄС, і доповнена інноваційним потенціалом приватних компаній.

Отже, ЄС продовжує працювати над тим, щоб фінансування було не лише значним, а й розумно скоординованим з потребами. У перспективі до 2030 р. планується створення Єдиного європейського освітнього простору з потужною цифровою складовою [3]. Європейський Союз досягає поступового й доволі ефективного впровадження цифровізації освіти завдяки комплексній стратегії, яка поєднує політичні пріоритети з фінансовими механізмами. Ключовим фактором успіху є баланс інвестицій у три сфери: інфраструктуру, людський потенціал

та технології. Такий всеосяжний підхід створює екосистему цифрової освіти.

Підсумовуючи, можна сказати, що Європейський Союз створив фінансові умови і стимулюючі інструменти для цифрової трансформації освіти. Тристороння модель фінансування ЄС вже зараз призвела до того, що більшість європейських ЗВО увійшли в цифрову еру.

На нашу думку, досвід країн ЄС може стати орієнтиром для модернізації української освітньої політики. Передусім, варто забезпечити сталі джерела фінансування цифрової освіти на основі тристоронньої моделі фінансування ЄС. Особливо актуальним є формування механізму співфінансування, який дозволить залучати кошти місцевих громад і бізнесу для вирівнювання доступу до якісної освіти між регіонами. Важливим кроком для України також має стати узгодження фінансування з освітніми пріоритетами, зокрема – розвитком людського потенціалу. Європейська практика свідчить, що технічне забезпечення ефективно лише за умови достатніх інвестицій у підготовку педагогічних кадрів.

Таким чином, імплементація європейського підходу до фінансового забезпечення цифрової освіти передбачає комплексність, стабільність і стратегічну координацію. Орієнтуючись на досвід ЄС, Україна має потенціал сформувати власну екосистему цифрової освіти. Це стане основою для інтеграції у Єдиний європейський освітній простір і підвищення конкурентоспроможності національної системи освіти.

Література:

1. Александрова М. Формування цифрового майбутнього Європи: аналіз стратегічних та нормативних документів, досвід для України. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Юридичні науки*. 2023. № 3(66). С. 26–31.
2. Ячменик М. М., Велущак М. Я., Балабай А. А. Цифровізація освітніх послуг у країнах ЄС: нові можливості. *Академічні візії*. 2023. Вип. 17. URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7695886>
3. Digital Education Action Plan 2021-2027, 2020. URL: <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/actions>
4. European Court of Auditors. Special report. EU support for the digitalisation of schools. Significant investments, but a lack of strategic focus in the use of EU financing by member states. 2023. URL: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR-2023-11/SR-2023-11_EN.pdf
5. European Court of Auditors. Special report. Support from the Recovery and Resilience Facility for the digital transition in EU member

states. A missed opportunity for strategic focus in addressing digital needs. 2025. URL: https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2025-13/SR-2025-13_EN.pdf

6. European Recovery and Resilience Facility. 2021. URL: <https://media.unesco.org/sites/default/files/webform/gec002/european-recovery-and-resilience-facility.pdf>

7. Kerres M. Against all odds: Education in Germany coping with Covid-19. *Postdigital Science and Education*. 2020. No. 2. P. 1–5.

8. Krieger B. Heterogeneous university funding programs and regional firm innovation: An empirical analysis of the German Excellence Initiative. *Research Policy*. 2024. No. 53 (5). URL: <https://doi.org/10.1016/j.respol.2024.104995>.

9. Market Data Forecast. Europe Edtech Market. 2025. URL: <https://www.marketdataforecast.com/market-reports/europe-edtech-market>

10. Schuetze H. G. Digitalization of German Higher Education and the Role of Europe. *Journal of Comparative & International Higher Education*. 2024. No. 16 (2). 75–85.